

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalon átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héttől és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 8.

A nemzetiségi béke

Már a mindennapi életben tett tapasztalat is lépten-nyomon figyelmeztet arra, hogy az állat, mely az ember környezetében él az embertől sok mindent megtanul, de a megtanultat magától tovább fejleszteni nem tudja. Egyedül az ember bírja e földön érok közt a haladás képességét; egyedül az ember képes önmaga erejéből minden téren új és újabb alkotásokra.

Igaz, hogy az általános fejlődés a békés munkálkodás gyümölcse; s az is igaz, hogy csak az az eszme, törekvés maradandó, amelyet erkölcsi cél irányít. S hogy nálunk a társadalmi célok egyike pl. a népműveltség ma sem áll azon a magaslapon, amelyre hivatva van, mi is elmondhatjuk, miként a cimberék legyőzője Marius mondá a tudományokbani elmaradottságára célozva, hogy: »a fegyverek zörgése miatt nem hallám a törvénynek szavát.«

Míg más államok a béke áldásait élvezve kulturájukat előbbre vihették, ez ország lakói a kereszténység védelmében merültek ki, s ez természetesen a haladásban is akadályozta. S hogy manapság hatványozott erővel igyekszünk a multa-

kat pótolni, s ha e sietségben minden téren a megfelelő kívánalmaknak nem minden irányban elégíthetők ki, ezért első sorban nem az államhatalom felelős.

Három ezer év sem cáfolta meg a görög bölcsnek az önismeretről szóló híres mondását.

A magyarországi római és görög katolikusok országos tanítói egyesülete minden évben tart gyűlést, e közgyűlés határozatait a központi tanügyi tanács a püspöki karnak terjeszti föl jóváhagyás végett. Ne vétsek szavammal, de ily tanítói gyűlésen tudtommal eddigelé egy román tanügyi férfiú sem jelent meg. Az állami iskolákban pedig, hogy románul mit sem tanítanak, vagy hogy 100 tanuló közt egy más vallásu miatt 99 keresztet nem vet: ennek is mi vagyunk az okai.

Még nem is nagyon régen, ha a hazai nemzetiségek bármelyikének nem adtunk igazat az ugynevezett szabadelvű sajtó szerint lelkes hazafiak valánk; de ha a fenti 99 érdekét 100-iknak alárendelni nem akartuk, mindjárt lelketlen barbárokká lettünk.

S ily ítélet ellen nem volt apellátának helye, idegen szó volt a mi részünkhöz az összetartás, hiányzott az összefűző kapocs: a keresztény sajtó.

A békeprogram, mely az Ungária ha-

sábjain »a politikai tülekedések kimenetelére dobott« a határozott meggyőződéssel bíró szerzőt dicséri, ki nem félve a harctól, tétovázás nélkül hívja fel az intéző körök figyelmét a román községek állami iskolájában követett irány megszüntetése végett is.

Készséggel elismerjük, hogy a nyelv Isten adománya, s amit Isten ránk bízott, azt illő megőriznünk. De ebből nem következtethetünk az, mint némelyek kívánják, hogy egy jogállamban a különböző nyelv választfalat, elkülönítő határt képezzen. A hét nyelvű közigazgatás valódi kaosz lenne. Békés viszonyok közt az államok életében nincs hanyatlás, nincs megállapodás. S a gőz, villamosság korában a változott viszonyok folytáni kölcsönös érintkezés, a haladás szelleme is megkivánja a többnyelvűség közepette egy általánosan használható nyelv tudását, amelyet a többiek tiszteletben tartásával elősegíteni az államhatalom eminens feladata s hogy Magyarországon e közvetítő nyelv csak a magyar lehet, ezt is illő elismernünk.

De tovább menve, a békeprogram első pontjában foglalt kívánalom, mely e lapot hasábjain okadatolva lett pedagógiai szempontból is helyes, miután a gyermek gondolkodása csak megfelelő térben érvényesülhet vagyis minden tantervben első sorban szem előtt tartandó,

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Ének Szent László királyról.

Mi szent életű hadverő ősünk,
 Imádságban is kacagányos
 Lásd, egybegyült neved-napjára
 Ez a nagy, bűnös palotás város.
 S mi századokra megcsodáltuk
 Csodákat tevő lelki fényed,
 Ma ünnepelni egybegyült
 A te szomorú elhagyott néped.

Hej, más nép türte az nyert,
 Amelyre hullt csoda forrásod
 Lélekben mind Krisztust hívők
 És erkölcsükben pogányok,
 S a megfogyott pogány-magyart
 Pallosoddal, ha most nem véded,
 Idegenek szolgáljaként
 Veszendőbe megy a te néped.

És jól tudom e pusztulást,
 Könyezve, vérző szívvel látod,
 De ha örvül ejti a magyart,
 Az a százados keleti átok,
 Ne tekintsd, hogy a népedből
 Még hitre is sokan pogányok
 László királyunk nézz reánk
 S védjen meg védő, szent palástod.

Ére lábaid előtt folyik
 A nyüzsgő, nagy rabatos élet.
 Minden lépésünk gyöngeség
 És minden szavunk, tettünk vétek.
 A munkánk csupa csüggedés
 És az imádságunk hiányos
 László királyunk nézz reánk!
 A te virágod ez a virág.

Ma mégis szálljon szárnyalón,
 Az ünnepi zsolozsmás ének.
 Visszhangja halljon mindenütt,
 A le nagyobb király nevének.

Ma egy legyen minden magyar,
 És egy legyen az imádságunk:
 »Mi pusztuló szegény hazánk
 Órzd meg László szent királyunk!«

A Balatonról.

Irta: Özv. dr. Deákné H. Zsuzsa.

Mely ezuttal tükörsimáságával imponál és a déli órában Siófoknál csupa vidám élet és mosolygása közt sok száz fürdőző tekintetének és integetése előtt siklik el a Balatonfürdőbe igyekvő hajó. S ezen élénkség arra enged következtetni, hogy országunk ezen legékesebb gyöngye partjain ehez hasonló élénkséget figyelhet meg. De csatódás, mert míg Siófok zsufolásig telve nyaralók által, e kies Balaton fűred, mely minden berendezésével vetekedik a külföld bármelyik üdülő helyével — szinte kong az ürességtől. Kétezer vendég itt, ahol négy ennyi bőven eltérne.

S a felséges Balaton! nem háborgó, nem is háborgatják, mert azon óra alatt, mely idő

Több ezer méter vászon és himzés maradék

továbbá Schroll-féle Chiffonok, Damastok, fehérneműk, asztalneműk, zsebkendők és madeira batistok

— a mai naptól kezdve rendkívül olcsón kerülnek eladásra —

CZILLÉR IMRE áruházában — Nagyvárad, Rákóczi-ut 5.

hogy a tanuló önállóságát, szellemi frissességét amennyiben lehet, épségben tartsuk. Már pedig a gyermek, aki a mi szűk házikörünkől az iskolába lép, saját anyanyelvén is igen nehezen tudja kifejezni gondolatait s a megerőltetés nemcsak elkedvetleníti, de az agy fejlődését is akadályozhatja. S így az eredményt tekintve is, okvetlen a könnyebb módot választjuk szóbeszédének, értelmiségének fejlesztésére.

Elvitázhatlan tény, hogy minden cselekvésünk rugója az érdek, mely keresztény társadalomban csakis a helyes önzsereteten alapulhat. A politikában is az érdekek határoznak, de ezek elérésére nézve is kiválóan fontos, hogy ne a vágy legyen a vezető, hanem az értelem, amely sohasem sugalmazhatja, hogy a rész érdeke az egész érdeke fölött áll.

Meg vagyunk győződve, hogy az Ungaria lelkes munkatársai úgy egyenkint, mint összesében a nemzetegység, a magyar haza szent ügyét szolgálják. Erről kezeskedik a múlt, biztosít a jelen s igazolni fogja a jövő. Elismerés és köszönet érte részünkről is.

Udvardy József.

A főrendiházból. A főrendiház törvénykezési és közjogi bizottsága tegnap délelőtt délelőtt tíz órakor *Wlassics* Gyula elnöklésével ülést tartott, melyen rövid vita után ellogadták a végrehajtási novelláról, a kuriai bíraskodásról és a birtokrendezésről szóló törvényjavaslatokat.

Uj titkos tanácsosok. A hivatalos lap tegnapi száma jelenti, hogy a király dr *Bernáth Gézának*, a Kuria másodelnökének, idősebb gróf *Festetics Pál* főrendiházi tagnak és ifjú gróf *Zichy János* országgyűlési képviselőnek, a közügyek terén szerzett érdemeik elismerésül, a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

tartam kell — Siófoktól idáig — egyetlen hajó, vagy csónakot sem pillantottunk meg, mely a gyönyörű vizet átkelni igyekezett volna S önkénytelenül összehasonlítást tettem a német vizekkel. Mert nemcsak az Elba és Rajna mentén, de Kahafentől Helgolandig s fel a többi Frics szigetekig csupa nyüzsgés, csupa barátságos érintkezés. De hát hol vannak a mi hazafias nagy uraink? azok, a kik nekünk az ifjuságunkban hazafiságot és hontiszteretet hirdetnek? Egyetlen igazi nagy személyt meg is lehet itt látni ez nem csak édes ajkáról hirdette de tényleg meg is cselekedte a mit mondott: a hazafiságot kizárólag a magyar föld csalogánya maradt a balatoniak nagyszonyja, a «lészek» tulajdonosa: s talán a világ legeslegbájosabb nagymamája: Blaháné Okos fejek és ügyes kezek építik most idáig az összekötő vasutat ez a hozzáférhetőséget megfogja könnyebbíteni az élelem olcsóbbá lesz — s akkor a most a külföld vizein mozgó magyar Jacht ok a balaton vizén fognak himbálózni.

Pör az Arany-émlékü miatt.

A legnagyobb magyar költőnek Arany Jánosnak emlékét szülő városa emlékműben örökítette meg. Az emlékmű leleplezése után amikor szokás szerint le kellett volna csilapulni a kedélyeknek s napirendre kellett volna térni az ügy felett egyszerre kritika tárgyává lett téve a mű és ebből kifolyólag pör keletkezett melyben ma fog dönteni a bíróság.

Az emlékmű pör ügyéről tudósításunk a következő:

Nagyszalonta egyik dús gazdag embere végrendeletében 2000 koronát hagyományozott a községnek. 2000 koronát oly kötelezettséggel hagyta Bonczosnak, hogy azt mind addig gyűmölcsöztesse a község míg egy tekintélyes összeg nem lesz, s azután a község nagy szülöttjének Arany Jánosnak emeljenek abból szobrot.

A két ezer korona időközben Arany Lászlóné hagyatékából nagyobb összeggel növekedett. A meglévő pénzből még ugyan nem lehetett szobrot emelni a nagy költőnek, de egy emlékművet lehetett készíttetni, ami meg is történt.

Az emlékmű leleplezése után a felmerült költségek tevézésére az Arany emlékmű bizottság kérte a községet, hogy a Bonczos által hagyományozott 2000 koronát utalványozzák ki. A község képviselő testülete Márton István felszólalása után a kérelmet megtagadta. A képviselő testület erre határozatát azzal indokolta, hogy Bonczos a 2000 koronát szobor felállításra hagyta. A szobor azonban még mindig nem készült el, az emlékmű pedig nagyon kis aranyu a nagy költő emlékének megörökítésére.

Az emlékmű-bizottság a képviselő-testület ellen megindította az eljárást. Feljelentette az ügyet Bihar vármegye törvényhatóságához. A törvényhatóság a feljelentést elutasította, mert a döntésre a rendes bíróságnak van joga.

Az emlékmű ügye ezután a bíróság elé került, ahol ma lesz benne megtartva a tárgyalás. A tárgyalás igen érdekesnek ígérkezik. Be vannak idézve ugyanis a tárgyalásra *Alexander Bernát* Budapestről, mint szakértő, aki beszédet is tartott annak idején a leleplezés alkalmával. Továbbá *Ybl* Mibőlös műépítész és *Róna* Lajos szobrász. A három jeles férfi véleménye lesz döntő a perben.

A tárgyalásra be van még idézve 36 ember tanúnak Nagyszalontáról, valamint a képviselő-testület minden tagja, akik amellet fognak tanuskodni, hogy a pénz kiadása a képviselő-testületre felelősség-terhes, mert a végrendeletben kitett feltételek az emlékműben nincsenek meg.

Nagy szerencsétlenség egy gyárban.

Rémes szerencsétlenség történt tegnap délelőtt tízenként órakor a fővárosban. A Szövetség-utca 37. szám alatt lévő Kovald Péter és Fia kelmefestő- és vegytisztító-gyárában robbanás történt, amely után nyomban tűz ütött ki, mely az egész gyárat lángba borította. A gyárban re-

kedt emberek kétségbeesetten a harmadik emeleti ablakokból ugráltak ki az utca kövezetére.

A tűz benzinrobbanásból keletkezett és egy pillanat alatt lángban állott a gyár egész négyemeletes épülete. Óriási volt a rémület a bennszorult munkások között. A kapu-bejárat két kocsival el volt zárva, arra nem lehetett kijutni. A munkások rémülten az ablakon keresztül próbáltak menekülni. Egy asszony a harmadik emeletről a puszta kövezetre leugrott és azonnal meghalt. Csakhamar hatalmas tömeg hullámzott az utcán. Hoztak szalmazsákokat, ponyvákat és intettek az ablakokban segítségért könyörgő embereknek, hogy ugorjanak le. Rettenetes volt a jajgatás. Egy munkás kötélen ereszkedett a második emeletig. A kötél itt elfogyott. A közönség biztatta, hogy várjon. Hoztak nagynehezen ponyvát, amibe alétan esett belé a munkás. Még öt ember ugrott le a közönség közé. A sebesültek számát nem lehet még megállapítani.

Amikor a tűzoltóság megérkezett, még egy munkás leugrott a harmadik emeletről.

A tűz a negyedik emeleten a festőkamrákban keletkezett, ahol eddig meg nem állapított okból egy benzintartály felrobbant. A robbanás következtében egy munkás, akinek személyazonosságát megállapítani nem lehetett és aki a festőgép kerekeit forgatta, teljesen korommá égett.

A menekülés a robbanás színhelyéről lehetetlennek látszott, mert az udvar felőli részben ugyanabban a pillanatban felcsaptak a lángok, az összes festékkelence anyagok égni kezdtek.

Egy Kerlanlinal nevű munkás, aki ott a közelben dolgozott és a robbanásra odarohant, arra buzdította a munkásokat, akik öntehatan lehettek, hogy ugorjanak le.

Találtak egy kötelet, azt az ablakkarfára kötözték és aki tudott, úgy ereszkedett le. De csak a második emeletig jutott. Ezalatt ponyvákat hoztak, a tűzoltók Janicsék tűzfelügyelő és Blaschnek tűzoltótiszt vezénylete alatt nagy készenlétben megjelentek, kivonult a két gőzfecskendő, a mentők is megérkeztek az autómobilal. Az emberek, férfiak és lányok vegyest, pedig ugráltak ki az ablakon.

A leány, aki az ablakból leugrott, a Rókus-kórházba került, a hol kevéssei később meghalt, állítólag Rancsek Teréz a neve. A többi sebesülés az ugrás következtében történt, a mentők négy férfit, egy leányt és egy asszonyt részesítettek az első segélyben Rancsek Terézén kívül.

Késő éjjel tudósítónk jelenti telefonon, hogy a tüzet még mindig nem lehetett teljesen lokalizálni. Eddig három halott és 2 súlyosan sebesült ember a tűz áldozata.

Előfizetési felhívás.

A félév kezdetén bizalommal fordulunk olvasóinkhoz, kérve az előfizetés megújítását és lapunk terjesztését szélesebb körökben.

A mi lapunk az ő olvasóiban nem csupán előfizetőit látja. Tábor vagyunk, egy tábor a

A hatóságilag díjmentesen engedélyezett **VEGELADÁS** még mindig tart:

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházában

hol az összes cikkekben raktáron levő óriási készlet minden elfogadható árban lesz kiárustva.

Elsőrangu műtermeiben úgy

angol kosztümök, mint francia

ruhák rendkívül olcsó

árban elvállaltatnak.

lap az ő olvasóival, a tábor lobogóján pedig a keresztény Magyarország jelszava van felírva. Ezért küzdünk azzal a rendületlen meggyőződéssel, hogy Magyarország jövője attól függ, mennyire képes egész szervezetét, közszellemét és közéletét átítani a keresztény eszmékkel?

Kereszténység és magyarság: e két gondolat együttesen biztosítja a jövőt. A keresztény magyar közönséghez fordulunk tehát most is, kérve lapunk támogatását, terjesztését. Ami győzelmünk mindnyájunk diadala s ez a diadal Magyarország szebb jövőjének biztos záloga.

Lapunk előfizetési ára marad a régi:

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

A »TISZANTUL«
szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hir.** Dr Kovács S János felső kereskedelmi iskolai igazgató folyó hó 9-én szabadságidejére Tarcsára utazott Vasvármegyébe. Távollétében a hivatalos ügyeket helyettese Váradi Mór, mint a Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok titkára és felső kereskedelmi iskolai tanár fogja elintézni. A hivatalos órák naponként 11-től 12-ig fognak tartatni az intézet tanácskozó termében.

* **A városi közgyűlés.** Ma, csütörtökön tartja Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága július havi közgyűlését. A tárgysorozat már közöltük: egy két érdekesebb tárgy van benne s így kilátás van arra, hogy a kitűzött ügyeket letárgyalják.

* **Negyedszázados találkozás.** Érdekes találkozó volt tegnap a várad olasz plébánián, hol az egyházmegyének azon papjai jöttek össze, akik huszonöt évvel ezelőtt végezték a theológiát. Bedák Mátyás kondorosai, Szabó Sándor szeghalmi, Szabó Gyula székelyhidi, Tarkányi Péter kigyósi, Vagaszky János tóteleki és Imrik S. Zoltán várad-olasz plébánosok. Jerly Béla érminszenti plébános kimentette elmaradását. Hálaadó istentisztelet után felkeresték Fetszer Antal segédpüspököt, ki ugyancsak biennista társuk volt, majd levették magukat s házigazdájuknál együtt töltötték az ebédet, melyen Fetszer vikárius is résztvett, este pedig mindnyájan az ő vendékei voltak. Emlékeiket kicserélvük a szeretetet felujtva térnek vissza munkálni tovább az Ur szőlőjébe. Adja Isten, hogy az új negyedszázadban is siker és áldás kísérje nehéz munkájukat.

* **Konfliktus a város és a városi vasut társaság között.** A nagyváradi városi vasut társaság kiépítette a Kolozsvári-utcai villamos vonalból kiágazólag az Incze téglagyárba, az Auróragyárba stb az iparvágányokat s tegnap volt a vágányok műtanrendőri bejárása, Fındly vasuti és hajózási főfelügyelő vezetése alatt. Nagyváradi város képviselőiben Rimler Károly polgármester, Komlóssy József tanácsnok és dr Thury László v. főügyész, a közigazgatási bizottság részéről pedig Bordé Ferenc főjegyző, Gerő Armin főkapitány és Kőszeghy József v. főmérnök voltak jelen. A tárgyalás megkezdése után a város képviselői. Rimler Károly polgármester, Komlóssy József tanácsnok és dr Thury László nem járultak hozzá az iparvágányok üzembe helyezéséhez, mert a már kiépített vonalakra nem kapott sem terület-használati, sem helyhatósági építkezési engedélyt, továbbá nincsen szabályozva az iparvágányokon behozott áruk után a vámcsedés. A miniszter kiküldötte azonban nem járult hozzá a város képviselői által emelt kifogásokhoz s a bejárás megtartását mondta ki, mire a város képviselői azonban ott maradtak s a jegyzőkönyvet alá is írták, azzal a megjegyzéssel, hogy a város összes jogainak épségben tartása mellett hozzájárulnak a vágány üzembehelyezéséhez. A miniszter kiküldötte az ideiglenes üzembehelyezésre az engedélyt megadta. A város és a vasut társaság között felmerült ezen konfliktus ügyében tegnap délután ülést tartott a tanács, amelyen elhatározták, hogy a vámcsedés biztosítására kötelező nyilatkozatot kérnek a vasut társaságtól; a helyhatósági építkezési engedélyt nem adja ki a tanács, mert terület-használati engedélyt nem kért a vasut társaság. Kimondotta továbbá a tanács, hogy minden teherszállító vonalra köteles a vasut társaság terület-használati engedélyt kérni a várostól. Mivel a most szóban levő vágányt helyhatósági építkezési engedély nélkül építette ki a társaság megsértette a város autonómiáját s e tárgyban jelentést tesz a tanács a közigazgatási bizottsághoz, hogy feliratban kérjen orvoslást a minisztertől.

* **A kórház-utcai vasuti hid kiszélesítése.** A kórház-utcan vasuti hid kiszélesítéséhez Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg 10000 korona hozzájárulást szavazott meg, az esetre, ha a kiszélesítést még 1909. év végéig végrehajtja az államvasut. A miniszter Nagyváradi város ezen határozatát jóváhagyta.

* **A vízvezetési telep kondenz-vize.** Ugy látszik, hogy a törvényhatósági bizottság határozata a vízvezetési telep kondenz-vízének villamos erővel leendő előállítására tárgyában, most már végre lesz hajtva. Mint értesülünk, tegnap megérkeztek a vezetékhez szükséges csövek. Kőszeghy József városi főmérnök tegnap jelentést tett a munkálatok mikénti állásáról s ennek alapján Lukács Odön tanácsnok, mint a vízvezetési bizottság elnöke, pénteken, július hó 10-én délután 4 órára ülésre hívta össze a vízvezetési bizottságot.

* **A magyarcsékei fősolgabírói lak veszedelme.** A napokban megittuk, hogy Magyarcsékén a fősolgabíroságot ostrom alá fogták a patkányok és nemcsak az épületet, de a hivatalos iratokat is pusztítják. A fősolgabíró most ezt a hírt megcáfolja. Szívesen rektifikáljuk az ügyet Magyarcsékére vonatkozólag, ellenben áthelyezzük Élesdre, ahol tényleg van patkány-háború. Itt a fősolgabíró tényleg kért hivatalos intézkedést az alispántól a patkányok ellen.

* **Jegyzőválasztás Ujlétán.** A lemondás folytán megüresedett ujlétai jegyzői állás betöltésére tegnap tartották meg a választást. A jegyzői állásra két pályázó közül Váry Ferenc segédjegyzőt választották meg.

* **A D. E. M. K. E. sajtó ankétja.** Az alakulóban lévő Délmagyarországi Közművelődési Egyesület érdekében rohamosan teszik meg az intézők a kezdő lépéseket. Vasárnap délelőtt 11 órakor a megyeházán a nagyváradi hírlapírók és lapkiadók fognak értekezletet tartani. Az értekezletre Glac Antal főispán és Rátky Gyula a nagyváradi osztály titkára külön bívták meg a szerkesztőségeket és kiadókat.

* **Égő vonat a pályatesten.** Tegnap előtt este nagy kavargás volt Nagymaros és Verőcze állomások között, ahol egy tehervonat kigyulladt és ezáltal a Bécs felől jövő vonatok nem folytathatták útjukat főnnakadás nélkül a főváros felé és viszont a fővárosból induló vonatok ottrekedtek Verőczén. Csak reggel felé lett szabad a pálya.

* **A honvédek hadgyakorlata.** A székelyhidi járásban e hó végén és a jövő hó elején katonai gyakorlatok lesznek. A járásban a 3-ik és a 4-ik honvéd gyalogezred fog gyakorlatozni. A 3-ik gyalogezred négy zászlóalja Székelyhid, Kőbölkut, Nagykágya, Kóly és Szentjóbbon lesz elhelyezve, a negyedik gyalogezred pedig Hegyközszentimre, Vajda, Szentmiklós, és Kőbölkut községekben. A gyakorlat már július 28-án kezdődik és augusztus 8-án ér véget.

* **Rhédey kert nyaralója.** Klein Kálmán szabótanonc (15 éves) mesterétől megszökött és egy hete a városban csavarog. A Rhédey-kertből, ahol nyaralt, a rendőr a rendőrségre vitte. A szökött tanulóknak mestere nem kívánta a vissza kísértetését s így Belényesen lakó szüleibe toloncolja a rendőrség.

* **Halálba kergette a családját.** Tegnap déltáján a Potyka-vendéglőbe betért egy idősebb kinézésű paraszt-ember, aki egy félliter bort ivott. Panaszkodott a drágaság miatt és azért is, hogy otthon állandó a veszekedés s e miatt el kell pusztulnia. Majd negyed 12 óratáján kiment a Körös-partra, ahol levetkőzött. Röviddel utóbb egy arra pecéző fiú megtalálta a ruhát, melyben 26 fillér pénz, egy zsebkés és egy cédula is volt. A cédulán Jakab István név áll és az, hogy az illető hegyközszállodabágyi lakos, ki rágalmazás miatt követte el tettét. Nem lehetetlen, hogy az illető a Körösbe vetette magát és elpusztult. Eddig az ember nem került elő. Nyomozza a rendőrség.

Gerstenbrein Tamás

szobrász és kőfaragó mester Nagyváradi, Rákóczi-út 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagy raktárát: Saját készítményű márvány, gránit, syenit, labrador szíremlékekben. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyszintén régi sírboltok s sírkövek renoválását a legolcsóbb árak mellett.

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és

sírkőgyár.

Kolozsvár, Dézsma-utca 21. sz.

Központi iroda Kolozsvár. Telefon 662.

Fióktelepek:

Déva. Nagyszeben. Bánpatak.

*** A munkaadó szövetségek szervezése.** A Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége fogantatva vette a munkaadó-szövetségek szervezését s e célból elsősorban a fővárosi iparosok és kereskedők szövetségének megalakítása érdekében tette meg a kezdeményező lépéseket. A szövetség e tárgyban megkeresést intézett az összes budapesti ipartestületekhez, valamint ipari és kereskedelmi társulatokhoz és e tárgyban értekezletet is tartottak, hogy a részleteket megállapítsák. A budapesti munkaadó-szövetség alakulásának előmunkálataival párhuzamosan a Magyar Építőiparosok országos szövetségének kötelekékbe tartozó építőiparosok szövetségei közreműködésével folyamatba tetették a szervezkedés munkája az ország nagyobb városaiban is.

*** Az életunt asszony.** Régóta betegkedett Bagamérban Pap Lajos gazda felesége. A betegsége folyton súlyosodott, úgy hogy valóságos gyötrelmévé vált az élete. A szerencsétlen, hogy megszabaduljon szenvedésétől, elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Szándékát kedden reggel akarta végrehajtani, amikor a férje kiment a tanyára. A tükör elé állt és rozsdás késsel kezdte a nyakát nyiszálni. Nagy lelki erővel akarta átvágni a nyakát, de az életlen késsel nem sikerült a terve. Vérbe borultan rohant ki a konyhába és hörgő hangon kiáltott az udvaron foglalatostkodó testvérére:

— Adj éleesebb kést! Meg akarok halni.

Természetesen a házbeliék nem teljesítették kívánságát, hanem lefoglalták és orvost hívtak, aki bekötötte sebeit és kocsin beszállította a debreceni kórházba, ahol sebeit kimosták és bekötözték. Az állapota súlyos, de ha vérméregzést nem kap, fölépül.

*** A cigány leány szerelme.** A szerelmem nagyon sok embert font meg józan esztől és ragadja a meggondolatlanokba, mely rendszeren végzetes kimenetelű. Így történt ez Bagamér községében is. Balog Róza a legszebb cigány leány volt az Érmelléken. A leánynak a faluból nagyon sokan udvaroltak köztük Gazsi János is. — A cigány leány Gazsi udvarlását figyelmen kívül hagyta. Gazsi azonban kitaróan ostromolta a leányt szerelmével. A leány szive tovább is könyörtelen maradt. A legény végre megunt a szép szóval kérést és kapanyléllal próbált udvarolni. Az udvarlásnak eme formáját addig fokozta a legény, míg a leány a kapott ütlegek következtében meghalt. — A leányt ma el is temették amikor a községben sugdosni kezdtek a legény brutális cselekedetéről. A hatóság mely eddig mit sem tudott az esetről, figyelmes lett a sugdolózásra s a hullát exhumáltatni fogja. A legény ellen megindult az eljárás.

*** A szoboszlói áldozatok.** Debrecenből jelentik, hogy dr. Bakos holttestét családjának ideérkezett tagjai *Magaslakra* szállítják. Egedi Ferencet, a második áldozatot pedig Debrecen városa temetteti el. A törmelék alól újabb áldozat nem került elő s így valószínű, hogy a katasztrófának e kettőn kívül több áldozata nincs. Az utasok közül jelentették hogy egy nő, karján egy kis gyermekkel az összeütközés pillanatában egy harmadosztályú kocsiából kiugrott.

*** Tolvaj cseléd.** Berkovits Adolfné panasolta tegnap a rendőrségen, hogy tegnapelőtt este beállított hozzá egy magát özv. Mihály Andrásnének nevező asszony, akit ő ideiglenesen cselédnek felfogadott. A cseléd az ő távol-

létében másnap reggel álkulcsossal kinyitotta szekrényét és onnan egy kettős fedelű női aranyórát zománczott fedéllel a belső hátlapon fényképpel recézett széllel 111068 számmal, valamint egy méter és 90 cm. hosszú aranyláncot elvett és megszökött. A cselédet gazdája rendes cselédkönyv nélkül fogadta fel és így nem lehetetlen, hogy a cseléd álnevet mondott be. A gazda ellen ezen szabálytalanság miatt, — mely sajnos, majdnem mindennapos, kibá-gási eljárást folyamatba teszi a rendőrség.

*** A sáska Székelyhídon.** A nagylétei sáska pusztítást alig fejezték be, már ismét jelentkezett a székelyhídi járásban. Mint tudósítónk jelenti jelenleg Székelyhídon jelent meg a sáska. A község határában 10 holdnyi legelő van eddig elborítva a pusztító rovaroktól. A sáskát még idejében észrevették és a főszolgabíró azonnal megtette intézkedéseit. A főszolgabíró rendeletileg adta ki, hogy tegnap este 8 órától kezdődőleg az éjszaka alatt tartsák meg a pusztítást. A legelőn 200 borona dolgozik. A sáska valószínűleg a nagylétei határból jött át Székelyhídra, ahol most a legnagyobb érellyel igyekeznek ártalmatlanná tenni a rovarokat.

*** Meglepett tolvaj.** Özv. Zsirus Miklósné panasolta tegnap a rendőrségen, hogy mikor tegnap délelőtt 10 óra tájban eltávozott Aradi-ut 31. sz. alatti lakásáról annak ajtaját nyitva felejtette. Rövid idő alatt visszaérkezvén az ajtót belülről bezárva találta. Nagy dörömbölés és lármá után az ajtó hirtelen kinyitott, s a szobájába láthatóvá lett egy Lakatos Teréz nevű cigányasszony, aki éppen lopni akart a lakásból. Lakatos Teréz a rendőrségre kísértek, ahol egyáltalán nem tudta megmondani, hogy mit keresett a zárt ajtó mögött. A cigány asszonyt lezárták.

*** Cirkus Nagyváradon.** Wolner és Wilson társigazgatók, kik jelenleg Budapesten vannak varieté cirkusz társulatukkal, mely 46 tagból áll július 11-től aug. 11-ig kértek játszási engedélyt. Az engedélyt meg is kapták.

*** Eltűnt elmebeteg.** Még 1907. év december havában eltávozott kolozsvári-u. 84. sz. a. lakásáról Blau Henrik 35 éves. izr. vallású Sebeskellemesi (Sáros m.) illetőségű napszámos s azóta nyoma veszett. Blau három évig volt a Nagykállói elmeegógyintézetben gyógykezelés alatt és múlt év decemberében bocsátották haza. A szerencsétlen ember csak egy napig tartózkodott itthon azután eltűnt hazulról. Az eltűnt elmebetegnek felesége férje eltűnését most jelentette be a rendőrségnek, ahol egyszersmint kérte a körözését is.

*** A Náci bácsi mozija.** Weisz Ignác, a *Nemzeti-szálloda* közkedveit bérlője a mai nap-tól kezdve estéuként 15, Nagyváradon még nem látott mozgófényképet mutat be. A kizárólag jobb közönség által látogatott helyiségben jó ételek és italok szolgáltatnak fel igen olcsó árban. *Beleépődij nincs.* A zenét *Varga Stefi* zenekara szolgáltatja. A műsor a következő: Elvárásolt ház. — Női párbaj. — Borbély és bohóc. — Csoda-tyúk. — Poloskás kisasszony. — Dinye hatás. — Csodálatos hajnövesztő. — Csodahalászat. — Pajkos gyermekek. — Betörők munkában. — Fényképész. — Little Tich átváltozó-művész. — A menyasszony álma. — Aranybogár. — A boszorkány titka.

*** Tolvaj lakatos segéd.** Tegnap délelőtt a Nagyvásártéren Steiner Lajos lakatossegéd nagyobb mennyiségű báránnyőr sipkát kinalt eladásra. A rendőrszem igazolásra szólította fel, mire az ifjú előbb hamis nevet mondott be. A rendőrségen beismerte, hogy a sapkát Varju u. 31. sz. a. lakó özv. Szűcs Mihályné szűcsiparos bezárt kamarájából lopta. A kamarát álkulcsossal nyitotta ki. A segédnél egy

forgópisztolyt is találtak, amit Vicsai Istvántól lopott el.

*** A pénztári küldöttek kirablása elleni bizottság.** A »Magyar Pénzügy« írja, hogy az érdekelt biztosító intézetek ezen üzletág kultiválása tekintetében megegyezésre léptek s közös irányelveket állapítottak meg. Most az Első Magyar Általános Biztosító Társaság közli velünk a biztosítás ezen új ágazatát tárgyazó szabályt, melyek a következők; A biztosítás csupán készpénzre, értékpapírokra, szelvényekre váltókra, csekekre takarékpénztári könyvekre és letéti jegyekre vonatkozhatik, melyeket a biztosított alkalmazottai vagy pénztári küldöttei szolgálati utjuk alkalmával a biztosított érdekében magukkal visznek. A társaság minden egyes pénztári küldött után legfeljebb 200.000 ezer kotonáig nyújt kártérítést. Egy küldött vagy alkalmazott biztosításáért a biztosított összeg után 3 százalék jár. Minden egyes további küldött vagy alkalmazott biztosításáért további 50.000 keroná összeget elérő biztosításoknál az egész díjból 4 százalék elengedtetik, ha a biztosított fél bevallásban kijelenti, hogy minden biztosított alkalmazottját valahányszor 20.000 koronát meghaladó készpénzt visz magával, egy másik ellenőrző alkalmazott kíséri, aki a biztosított részére értéket nem visz magával. Az egész díj után 20 százalék pótdíj számítandó, ha a biztosítás azon község területén kívül érvényes, melyben a pénztári helyiség van.

*** Kérelem.** Felkérjük az n. é. közönséget, hogy Nagyvárad és Váradelece állomásokról Püspök- és Félix fürdőbe történő utazásaik alkalmával, ha a kirándulás 24 óránál több időre nem tervezetik úgy Nagyváradon, mint Váradeleceen menettérti jegyet váltani szíveskedjenek, mert ez által a visszatéréskor a menetjegy váltás kellemetlensége elkerültetik. Kolozsvár 1908. június hó. Az üzletvezetőség.

*** Európa mozija.** Kies fekvésű, hegyi ózondus levegőjű kerthelyiségében a szolid kiszolgálásáról és pompás konyhájáról híres *Európa-szállónak* remek mozgófényképek, az Apolló-mozgófénykép-színház mesésen sikerült főlvételei szórakoztatják a mulatni vágyó közönséget. A széles vetítő-vásznon megelevenednek az orosz forradalom véres mozzanatai, az anarkisták, a forradalmárok bombáinak borzalmas pusztításai markáns, élethű színekkel peregnék be előttünk, majd a kacagató bohózatok és a legaktuálisabb, legújabb párisi főlvételek szórakoztatják a publikumot. *Beleépődij nincs.* Szolid kiszolgálás. Igen olcsó árak. A zenét *Pócsi Laci* teljes zenekara szolgáltatja.

*** Akar Ön jó bort inni?** akkor hiszen *Paris Béla* vendéglőjébe, ahol olcsó pénzért kitűnő konyhát, pompás borokat, szolid kiszolgálást s jéghideg finom sört talál s kellemesen eltöltheti üres óráit a rekkenő hőségben a nap izzó sugarai ellen édes menedéket nyújtó hűs kerthelyiség árnyas fái alatt.

x **MOLNAR H.** Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

x **Panama kalapok, nyári férfi ingek és színes cipők REICHARD** áruházában olcsón lesznek árusítva.

SZÍNHÁZ.

A budapesti Nemzeti színház költözése.

Már jóidő óta rebesgetik, hogy az időre, amíg a budapesti Nemzeti színházat újra építik, a Nemzeti színház a Népszínházba költözik.

Ez a híresztelés most már valósággá válik.

A főváros népszínházi bizottsága tegnap ülést tartott.

A bizottság tagjai meglepetve hallgatták meg a kormány ajánlatát, melyet Bárczy István ismertetett. A polgármester előrebocsajtotta hogy Maderék most 24.000 korona bérhátralekben vannak s ha a kezükön marad a színház, ez előreláthatólag szaporodni fog. Már ebből az okból is előnyös a városra a bérbeadás. De a kultuszminiszter ajánlata ezt még kedvezőbbé teszi.

E szerint a kormány öt évre hajlandó kivenni a Népszínházat évi hatvanezer korona bérért, de fizet a városnak évi harmincezer korona nyugdíjat is. Ha öt év múlva kész lesz a Nemzeti színház s a Népszínháznak nem lesz bérlője, úgy a Nemzeti színház tartozik a Népszínházban a megállapodás szerinti bérösszegért még négy évig tovább játszani. Ha a főváros talál bérlőt, aki kisebb bért ajánl köteles a különbözetet megszavazni.

Mader Raul és Bálint Dezső, a két igazgató a kormánytól hétszáz ezer korona végkielégítést kapnak, melynek fele, háromszázötvenezer korona a színház alkalmazottjainak végkielégítésére való. Ezenkívül évi 15.000 koronát kapnak személyenként tíz éven át. A ruhatár és a cukrászda Bálint Dezsőé marad a Nemzeti színházban is.

TÁVIRATOK.

Ő Felsége nem fogadja Péter királyt.

Bécs, július 8. Péter szerb király kiába ígerte meg a kereskedelmi szerződések zavartalan megkötését az udvar előtt, még sem tudott rokonszenvet kelteni. Mint ismeretes, Péter király most a külföldi uralkodókat szándékozik meglátogatni. Erről a látogatási szándékról Ő Felsége is értesült. Az értesülésre Ő Felsége kijelentette, hogy Péter szerb királyt nem fogja fogadni. A legfelsőbb körök információja szerint Ő felsége sosem fogja elfelejteni a királygyilkosságot s emiatt nem fogadja Pétert.

Kossuth Ferenc beteg.

Karlsbad, július 8. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter megbetegedett. Már négy napja nem hagyhatja el az ágyát. Betegsége még több napot fog igénybe venni.

Koritovszky deficittől fél.

Bécs, július 8. Koritovszky osztrák pénzügyminiszter ma több órán keresztül beszélt. Beszédében arra kérte a képviselőket, hogy álljanak az adók leszállításától, mert Ausztriában oly sok a kiadás, hogy adóleszállítás esetén deficit következhetik be.

A horvát bán ünneplése.

Fiume, július 8. Rauch Pál horvát bán ma automobilon megérkezett és nyomban vonatra szállott s Zeuglbe utazott. A horvát bán az utvámmmentességi rendeletet hirdette ki. Az utvámmmentes-

ség óriási jelentőségű itt, mert a lakosság nagy része fuvarozásból tartja fenn magát. A bán nagy ovációban részesítették.

Az amerikai elnökválasztás.

Denver, július 8. A demokratikus nemzeti konvent ma összeült, hogy az elnökségre és az alelnökségre megejtse a jelölést. A konvent ülészése három napra van tervezve.

A perzsi állapotok.

Berlin, július 8. Teheránból jelentik: A német követség Witta nevű dragomanját szombatról vasárnapra forduló éjjel megtámadták, de gyorsan elősiető katonák megakadályozták, hogy benne kárt tehessenek. A német követség az eset miatt azonnal panaszt tett. A hadügyminiszter és a külügyminiszter valószínűleg lemondanak.

A sah Liakov orosz kozákezredest katonai kormányzóvá nevezte ki. Ismét megengedték, hogy a mecsetekben vallásos gyűléseket tartsanak. A kozák dandár szaporítása megkezdődött. A sah elrendelte, hogy több épületet kaszárnyákká alakítsanak át, hogy azokban új kozák formációkat elhelyezhessék. A sah egyben újabb ágyukat bocsátott a csapatok rendelkezésére.

Marokkó.

Madrid, július 8. Egy tegnapi kamarai interpellációra válaszolva kijelentette a belügyminiszter, hogy nem kapott értesítést arról, hogy Tangerben a vámokmányok nyelve miatt nehézségeket támasztának. A miniszter hozzátette, hogy a kormány megfelelő utasításokat adott a tangeri spanyol konzulnak, hogy a spanyol kereskedelem károsítása elkerülhető legyen.

Az elnök gyilkosa.

Debroszavek, július 8. Kesimnikovnak a pétervári főtörvényszék elnökének merényletét ma letartóztatták. A merénylet 19 éves, fia egy munkásnak. Azt vallotta, hogy a merényletet bosszúból követte el ama ítéletekért, amelyeket a törvényszék politikai pörökben hozott. Az elnök állapota nem veszélyes.

A boszniai zavargások.

Budapest, június 8. Néhány hét óta különösen a külföldi sajtóban arról jelentek meg hírek, hogy Boszniában veszedelmes zavargások vannak. Ez természetesen a külföldi kereskedőket, akiknek adósaik vannak megszállott tartományokban nyugtalanította s a budapesti kereskedelmi és iparkamarához fordultak hiteles felvilágosításért. Érre a kamara a Bud. Tud. utján ma a következő kommunikét adja közre:

A boszniai zavargásokról szóló hírek dolgában több külföldi ember a budapesti kereskedelmi és iparkamarához fordult. A kamara közvetlenül érdeklődött Boszniában s most közli az érdekeltekkel, hogy a zavargásokról szóló hírek koholmányok, melyeket megcáfolni annál inkább köte-

lessége, mert alkalmasak arra, hogy a boszniai kereskedelmet és ipart veszélyeztessék.

Igazságszolgáltatás.

Az automobil tulajdonos és a kártérítési felelőség. A budapesti itélőtábla a napokban 1908. évi G. 12sz. alatt a következő elvi kijelentést tette egy automobil-tulajdonos ellen indított kártérítési perben: Tekintettel arra, hogy az automobi hajtására robbanó gázok, vagy villamos áram ereje alkalmaztatik, hogy ez a hajtó erő a kocsinak az állatok által vontatott járműveknél tetemesen gyorsabb mozgását idézi elő, menetiránya pedig sinpárokkal szabályozva nincsen mindez a közutakon való gyalogátjárást nagy mértékben veszélyezteteti, az automobil-közlekedés által okozott károkért való felelőség elbírálásánál a veszélyes üzemekre vonatkozó jogszabályt kell joghasonlóság alapján alkalmazni. E jogszabály értelmében pedig a kárért, minthogy a veszély az automobil, a közlekedési eszköz működésével jár, ennek tulajdonosát terheli a felelőség, tekintet nélkül arra, hogy őt a kocsi vezetője megválasztásában vagy a kocsi vezetőjét a vezetésben gondatlanság terheli-e vagy sem és a tulajdonos a felelőség alul csakis akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a káresetet erőhatalom, harmadik személy elháríthatlan cselekmény vagy magának a károsultnak hibája okozta.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, július 8.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	— — —	10.38
Rozs okt.	— — —	8.96
Zab májusra	— — —	—
Zab okt.	— — —	7.04
Tengeri máj. 1908.	— — —	6.85
Tengeri jul.	— — —	6.69

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, július 8.

Osztrák hitelrészvény	— —	631.25
Magyar hitelrészvény	— —	748.—
Leszámitoló bank	— —	743.75
Rimamurányi	— —	561.50
Osztrák m. államvasuti részv.	— —	692.25
Közuti vasut	— —	552.—
Városi villamos vasut	— —	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. július 8.

Magyar arany járadék 4 száz.	— —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	— —	93.25
Magyar koronajáradék	— —	82.75
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	— —	93.50
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	— —	94.50
Magyar nyeresemény sorsjegy kölesön	— —	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	— —	145.—
Osztrák járadék papirban	— —	97.25
Osztrák járadék ezüstben	— —	99.—
Osztrák járadék aranyban	— —	116.50
Osztrák korona járadék	— —	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	— —	150.25
Osztrák magyar bankrészvény	— —	1730.—

REGÉNYCSARNOK.

TÉVUTON.

Regény.

Ira:

ALESSANDRO SCARPA.

(Folytatás.)

(77)

Sempály halaványodni kezdett, kimerülten nézett ki; mozdulatai hirtelenekké, szaggatottakká, indulatosakká váltak, míg Sterzl arca megééknült. Mint minden szenvedélyes vívó, a viadal közben telmeledett és úgy vívott, mint a vívó teremben, anélkül, hogy tettének horderejétől számot adott volna magának. A dolog rosszul állt Sempályra nézve.

Ekkor a távolból egy vékony gyermekhang dala szakította meg a halálos csendet:

Vieni Maggio, vieni primavera —

Sterzl összeresztett; eszébe jutott az est a mikor Zinka Sempálynak elénekelt e dalt. A regényesség, mely természetében rejlett utat tört magának. Fejét veszté abbéli félelmében, hogy Sempályba kárt talál tenni, megfélekedett saját fedezéséről s egyszerre ügyetlennek tetette magát, mintha sohasem forgatott volna karnot kezében. A tanuk közbe akartak lépni, — késő volt!

Azon alig hallható neszszel, melylyel az éles acél a testbe merül, Sempály kardja ellenfele oldalába turódott. Sterzl fanel ingét vér lepte el, — szemei megmerevültek, — a kard kiesett kezéből, — egy-két lépést tett előre és öntudatlanul összerogyott.

Egy negyed órával később a seb első be-

kőése után, miután a most már csukott kocsiiban úgy ahogy fekhelyet rögtönöztek a sebesült számára, lassan-lassan visszatértek. Rómába. Künger tábornok tartá karjaiban a hörgő önkívületlen beteget.

Az alkonyat elterül a Campagnán: a tábornok időként ki-ki pillant, hogy lássa, mennyire közeledtek a városhoz. a Via Appia mind magányosabbá, felelmetesebbé válik. Egyszer egy talyiga dőcög el mellettök hangosan éneklő parasztokkal, majd néhány fehér barát vörösdéd fényű fáklyákkal áll egy templom előtt aztán üres az ut. Éjsötéten merednek az esti ég felé a cyprusták és a táj szürke ködbe borul. A Konstantin-iv alatt haladnak el — a lovak patkói élesebben hangzanak a város közegetén ... Lassan ... Lassan ...

Róma álmos lámpásai az esthomályba pislognak. A korszóta értek. Azon órában vagyunk a midőn alig látható ott kocsi. ellenben veszteg álló henyélőkkel van ellepve. A kávéházakból fényár özönlik. A lassan haladó csukott feltűnést kelt. A bámulók suttogva csoportosulnak. A kocsi a palazzetóba ért és a kapu szinbe fordul. A portás kilépett, kutyája hangos ugatással ugral fel a tábornokra. — Csendet! — kiált ez. — Csendet! — A cselédek le rohannak a lépcsőn. a nők zokognak és még nyomatékosabban kiáltja a tábornok: — Csendet, csendet! — mintha még mindig attól függze valami, hogy Zinka a nagy szerencsétlenséget egy perccel később tudja meg. Nehezen viszik fel a sulyos, mozdulatlan testet a kölépcsőzeten, a tompa léptek a csenden át oly vészijóslóan hangzanak át.

Egyszerre kihalszik Zinke nyugtalan szava, utánna a báróné durva megfeddése és most felrántják az ajtókat és Zinka rohan eléjük ... Szaggatott, nyöszörgő kiáltás tör ki kebléből, oly kiáltás, minővel lidércnyomás alól igyekszünk szabadulni.

A nőket eltávolították a betegől és szobájába vitték. Amíg még ágya körül voltak

elfoglala, az inas már bevezette C ... koziliáriust, a már említett híres német orvost. Sempály küldte, ki egy órával előbb ért Rómába mint a tábornok a sebesültel. Dr. C ... a legnagyobb gonddal megvizsgálta a sebet, ismert virtuozitásával megerősítette a köteléket, rendelvénnyel irt es jégborogatást rendelt. Az ajtóban remegve álló s a véleményét leső hölgyekkel résztvevően kezelt fogott és jóakaró, reményt adó mosolyával, melynek kiváló praxisának felét köszönheti, biztosította őket, hogy az éj nyugodt lesz.

Azonban a tábornok előtt, ki a lépcsőn lekiráta, a mosoly eltűnt ajkáról.

— Veszélyes a seb? — kérde az öreg, hangosan dobogó szível.

Az orvos fejét rázta.

— Rokona a sebesültnek? — kérde.

— Nem de régi barátja!

— A seb halálos. — felelé Dr. C ... tévedhetek ... tévedhetek ... a természet olykor csodákat mivel és a beteg bámulatra méltó testalkattal bír. Milyen izmok! ritkán láttam ehez hasonlót! ... de hát végre amennyire az ember előre látása ítelhet — hát ... bizony ... oly mozdulaott tett, mely Sterzl halálitétét érthetően aláírta. — Mindenesetre vigasztalás lesz a háramaradottakra nézve, hogy minden megtörtént, mi a katasztrophának elejét vehette volna, — folytatá, — holnap reggel eljövök utánna nézni. A rendeiményt küldje el a francia követség gyógyszerésztárába, az a legmegbízhatóbb. Jó éjt!

Ezzel a kapu előtt várakozó kocsijába szállt.

A tábornok a rendelvénnyel átadta a portásnak. Szolgálatkészen s az olaszok ismert egyszerűségével, az amint volt, kalap nélkül rohant el vele.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős
Dr. VÜCSKICS GYULA.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzások,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutanyos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Levélfejek,

számiák, falragaszok,
báli meghívók,
táncrendek, étlapok,
naptárak,
palackfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok

stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Magy. kir. államvasutak Üzletvezetőség Arad.

16416—1908. II. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáras versenyárgyalást hirdet:

Arad állomáson létesítendő távirda ellenőrségi raktár és műhelyépület előállítási munkálataira, megjegyezvén, hogy az építéshez szükséges anyagok közül a falazó és padlóburkoló téglát, a géptéglát, továbbá az oltatlan meszet, cementet, homokot, salakot és tetőfedő cserepet a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége adja, illetve bocsájítja vállalkozó rendelkezésére, a többi építési anyagot pedig elsőrendű minőségben a vállalkozó köteles adni.

Pályázati feltételek, a szerződés tervezet, az ajánlati minta és a költségszámítás a magy. királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt d. e. 8 tól d. u. 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes megküldése után, királyi postán is megkapható. Az építmény tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők: a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltételek általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és feltételek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Az ajánlatot 1 koronás magyar okmánybéllyel, az ajánlat mellékleteit, ugymint pályázati feltételeket, szerződés tervezetét és költség számítását pedig ivenként 30 filléres magyar okmánybéllyel ellátva lepecsételt borítékban a következő felirattal:

Ajánlat a 16416—908. sz. versenyárgyalási hirdetés alapján a magy. kir. államvasutak Arad állomáson létesítendő távirda ellenőrségi raktár és műhelyépület előállítási munkálataira kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1908. július hó 11-én déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez (aradi és eszanádi egyesült vasutak palotája I. em. 13. ajtó sz.)

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál, hivatkózással a hirdetés versenyárgyalás számára akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bántpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken feltű számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bántpénz a postatakarékpénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bántpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bántpénzt az ajánlat-hoz csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bántpénzzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékban helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bántpénz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Aradon, 1908. évi június hó.

Az üzletvezetőség.

A NAGYVÁRADI FÜRDŐK UJ MENETRENDJE.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖK-FÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velece >	8 01	10 01	2 21	5 01	6 52	9 28
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 43
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 45

PÜSPÖK-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	0 59	3 19	5 59	7 49	10 33
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 11	10 11	2 31	5 11	7 02	9 38
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 17
Rontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 27
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 34

Uj üzlet! Uj üzlet!

Klepner és Szigeti

polgári és katonai szabók.
Beóthi Ödön utca 35. szám.

A legjutányosabb és legpontosabb kiszolgálás, ugy katonai, mint polgári ruhákban fővárosi ízlés szerint, állandó o raktár katonai felszerelésekben. o Szives pártfogást kérnek a tulajdonosok.

Felhívás.

Felkérjük mindazon t-részvényeseinket, kik 200 korona n. é. részvényeiket 400 koronás részvényekre még ki nem cserélték, hogy azokat a **legrövidebb idő alatt** intézetünk pénztáránál, kicserélés végett átadni, illetve beküldeni sziveskedjenek.

Központi takarékpénztár részvénytársaság.

„A világ középehez“ címzett kert-helyiségembe a

Vénusz mozgófénykép

előadásait ma—vasárnap folyó hó 28 tól kezdve, minden este előadást tart.

:: Világhírű felvételek. ::

Szabad bemenet!!

Becsés pártfogást kér

Bethlen utca. Paizs Béla

Nyári vendéglő.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint az előnyösen ismert **Karger-féle vendéglőt átvettem** és megnyitottam.

Egyetlen vendéglő a hegy tövében.

Állandóan frissen csapolt kőbányai sörök, országos híri borok. — Hideg és meleg ételek.

Figyelmes kiszolgálás. — Tekepálya.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Roskoványi László,
bérli.

Valódi brünni szövetek

Az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

- Egy szelvény 7 korona
- 3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 korona
- teljes férőruhához (Kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 12 korona
- 1 szelvény 15 korona
- 1 szelvény 17 korona
- 1 szelvény 18 korona
- 1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.—K.-ért, szilárd felöltőszövetet, turistalódent, selyem-kamgarn stb. stb. gyári árakon küld a mint megtekinthető és szolid cég mindenütt ismert postgyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brunn.

Minták ingyen és kéremente. Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségileg közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Örökös választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Debrecenben.

Pályázati hirdetmény.

Nyirbogdány állomás felvételi épületének bővítésére és átalakítására ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kellőleg kiállított és felblyegzett ajánlatok legkésőbban folyó évi július hó 17-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak debreceni üzletvezetőségeinek titkárságánál benyújtandók.

Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.

A tervrajz a szerződési tervezet és a feltételek a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségénél Debrecenben (Piac-utca, 18. sz. II. emelet 19. sz.) vagy a nyiregyházi osztály-mérnökségünk irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati szöveg és az ajánlati költségszámítás két koronáért megszerezhető.

Az ajánlatok borítékai a következő felirattal látandók el:

„Ajánlat Nyirbogdány állomás felvételi épületének bővítésére és átalakítására.“

Bántpénz fejében legkésőbban f. évi július hó 16-án d. e. 11 óráig 800 azaz nyolcszáz korona teendő le készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál. A készpénzben befizetett bántpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapírok a budapesti, illetve a bécsi tőzsdén jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de névértéket meg nem haladható értékben fogadtatnak el. Az üzletvezetőség fentartja magának az ajánlatok között a szabad választás jogait.

Debrecen, 1908. június hó.

Az üzletvezetőség.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Kiváló egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját te-mésű, kitűnő boraival, finom Dreher sörrrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékeltek. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

LÉVAI MÁRTON

könyvkötészet,

vonalzó-intézet

és üzleti könyvgyár

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut (ajt-ház.)

Goddam!

Végre egy gyorsan és biztosan ható

tyukszem-szer

Cook & Johnsons

amerikai szabadalmazott

tyukszem-gyűrűje

1 drb. 20 fillér, 6 drb. 1 korona, postán 20 fillér portó. Kapható a birodalom minden gyógyszer-tárában, valamint orvosság-drogériákban stb.

Legjobbak

a

Moskovits

czipők.

Kossuth-utca 5.

24

Közös konyha

a nyári szezonra
étkezést nyújt tagsági-díj nélkül.
Tisza Kálmán-tér 15.

BUZIÁSI PHÖNIX

ÁSVÁNYVIZ

VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL MINDEN VIZET FELÜLMUL.
KELLEMES, KISSÉ SAVANYKÁS IZÚ, VASMENTESITETT, SZÉNSAVDUS,
RENDKIVUL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.
ORVOSILAG AJÁNLVA. ORVOSILAG AJÁNLVA.

Ivógyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenede idült hurutjainál, húgykő- és fűvényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.
Főlerakat Nagyváradon: **Friedl és Jörös** cégnél.

Sebő Imre

könyv- és papírkereskedő
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Ajánlja a következő törvénykönyveket az érdeklődők szives figyelmébe:

A büntetőtörvények és a bünvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról szóló t.-c.

A végrehajtási eljárásról szóló 1881: LX. t.-c. módosítása és kiegészítése.

Az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézeiről szóló törvények.

A közegészségügy rendezéséről szóló 1876: XIV. t.-c. módosításáról.

A szeszadóról, valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztő megadóztatásáról szóló t.-c.

Nagyvárad város**VILLAMOS MŰVE**

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Hosszas kísérletek után forgalomba hoztuk a

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa **darabja 5 kor.** 60 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér, tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindennemű **izzólámpa különlegességek,** fényképező-lámpák, ugyancsak **5 százalékkal kartell áron alól kaphatók.**

Csillárok,**ívlámpák**

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

← **csillár-raktárunkat** → megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban.

Elvállaljuk**villamos világítási**

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.